

SZŰCS BANDI KÖNYVE – DR. SZŰCS ENDRE ÉPÍTÉSZETE A MÉRMŰ STÚDIÓ ÖLELÉSÉBEN

Szöveg: Harmath-Gyetyay Enikő

Dr. Szűcs Endre életének nyolcvanadik évében idén nyáron megtért Teremtőjéhez. Így az ősszel megjelenő kötet: *Szűcs Bandi könyve* még különösebb jelentőséget nyer. A Káli-medence Környezetvédelmi Társaság kiadásában megvalósuló könyv a korábbi tanítvánnyal, utóbb munkatárssal, Tóth Péterrel közösen jegyzett tanulmányra épül, annak anyagát gazdagítja tovább. Ennek megfelelően műfaját sem egyszerű meghatározni: életműkötet, helyenként már-már tudományos igényű tanulmányok besúrásával, albumhoz méltó fotókkal, személyes hangvételű önéletírásokkal.

A kötet sokrétűsége ugyanakkor magától értetődő is, tekintettel dr. Szűcs Endre munkásságának szerteágazó voltára. A könyv Dévényi Sándor DLA bevezetőjét követően két főbb részre tagolható: az első szakasza Szűcs Bandi személyes útját mutatja be a Mérmű Stúdió létrejöttéig, a további fejezetek az életmű különböző területeit taglalják a műemlékektől a Balaton-felvidéken és Gyimeseken át a tanítváni körig.

Dr. Szűcs Endre magával ragadó, mesélő stílusban írja le, hogy a Vas megyei gyerekkor, a Budapesten átélt forradalom, az erdélyi utak hogyan vezettek el a magyarság, a népi hagyomány, a táji és tárgyi kultúra

„Igen, a régi korok falusi építészete is népművészet, olyan, mint a kerámiaink, varrottasaink, szőtteseink, pásztorfaragásaink, népdalaink, népmeséink, népi játékaink és népköltészetünk. Meg kell próbálnunk az építészettől is költészetet, játékosságot varázsolni, és ellenállni

a múltó világdivatok hívságainak.

Én ezt megpróbáltam.”

(Dr. Szűcs Endre: *Ars Poetica* – részlet)

elemi szeretetéhez. Mindez komoly ellentmondásban állt a Műegyetem akkori tanított Bauhaus építészettel – mely ellentmondás feloldásában Pogány Frigyes és Makovecz Imre megismerése jelentett kapaszkodót. Az egyetem befejezését követően magától értetődő volt a műemlékes pályakezdés, és ennek vonzataként a tudományos munka: Budapest, majd a történelmi Magyarország festett üveglakainak kutatása, számbevétele.

1 Dr. Szűcs Endre – Tóth Péter DLA: *Az építészettől mint a népművészet megőrzése, és továbbélésének lehetőségei a Balaton-felvidéken a Mérmű Stúdió ölelésében.*

A Balaton-felvidékhez való személyes kötődés élethosszig tartó munkálkodást hozott magával: préházról préházra, házról házra megvívott harcra a helyi hagyományok megismertetéséért, megszerettetéséért, megőrzéséért. A vonatkozó fejezet több mint ötven megmentett, átalakított vagy újonnan épült házat mutat be gazdag képanyaggal, kézi rajzokkal, hosszabb-rövidebb leírásokkal, munkatársak és tanítványok egész sorával, egészen a 2017-es visszavonulá-

sig. Szorosan kötődik a Balaton-felvidéki munkákhoz a külön fejezetben tárgyalt fűtőművek és vakolathímek műfaja, ezek hatása a családon belüli pályaválasztásokra. Rövid fejezet tér ki Szűcs Bandi csillagaira, a szakralitásra. Átlépünk a határon Gyimesbe, betekintünk az Erdélyben végzett értékmentő munkába, megismerjük az erdélyi boronaházak és a Balaton-felvidék kőből épült házai közötti alapvető különbségeket, a Boros-pataka mentén épült „skanzen”-t. A kötet utolsó részében esik szó a tanítványokról, a Kós Károly Egyesülés vándorairól, a közös életről – mert esetükben nem csak munkakapcsolatról volt szó. Életképeken, egykori tanítványok szövegein át látjuk itt

Szűcs Bandit, a mestert. Végül a lényegre törő életrajzot követően tételesen is számba vehetjük a munkásságot, amely száraz, tényszerű megfogalmazásában is lenyűgöző. A kötet gazdag és látványos képanyaga, dr. Szűcs Endre történetei magától értetődően mutatják be az olvasónak a helyénvaló építészettől, a múlt értékeinek jelenben való relevanciáját, egy „szerény robotos” – ahogy az építész *Ars Poeticájában* hivatkozik magára – költészetének dallamát. Szűcs Bandi könyve méltó tisztelgés egy példamutató életmű előtt.

Kiadó: Káli-medence Környezetvédelmi Társaság, 2023

Írta: Dr. Szűcs Endre és Tóth Péter DLA
Szerkesztette: Lugosi Ágnes
125 oldal, színes

ÚJJÁÉLED A NOMÁD NEMZEDÉKEK HÁZA TOKAJBAN

Szent Iván napján, június 24-én ünnepélyes megemlékezés keretében került sor Makovecz Imre egy évvel korábban felégetett tokaji pavilonjának új alapkövetésére a Táncsics Mihály utca 2. szám alatt. Az esemény a Magyar Művészeti Akadémia miskolci regionális munkacsoportja, a Makovecz Imre Alapítvány, a Tokaji Pap Miklós Népfőiskola és Tokaj Város Önkormányzata rendezésében zajlott. Köszöntőt mondott Bodonyi Csaba építész, az MMA alapító és rendes tagja, a regionális munkacsoport vezetője, dr. Koncz Zsófia országgyűlési képviselő, miniszterhelyettes; megemlékezett Zelnik József néprajzkutató, az MMA alapító és rendes tagja, és Makovecz Pál, a Makovecz Imre Alapítvány kuratóriumának elnöke. A pavilon újjáépítése Csernyus Lőrinc építész tervei alapján, kalács keretében zajlik, és az építők szándéka szerint a jövőben egy összművészeti nyári szabadegyetem helyszínévé válik, eredeti funkcióját újra betöltve.

DÉVÉNYI SÁNDOR KITÜNTETÉST KAPOTT AUGUSZTUS 20-A ALKALMÁBÓL

Dévényi Sándor DLA, a nemzet művésze, Kossuth-, Ybl Miklós- és Pro Architectura díjas építészmérnök, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, a Pécsi Tudományegyetem professor emeritusa, és nem utolsósorban lapunk főszerkesztője kimagasló szakmai munkája elismeréseként Magyar Érdemrend parancsnoki kereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült. Gratulálunk a kitüntetéshez!

LÉLEKJELENLÉT

RUDOLF MIHÁLY ÉPÍTÉSZ ÉS ÚJTÁRSAI TÁRLATA

RUDOLF MIHÁLY KIÁLLÍTÁSA

Rudolf Mihály építész és újtársainak kiállítása 2023. szeptember 6-án nyílt meg a Pesti Vigadóban. Köszöntőt mondott Ferencz István Kossuth-díjas építész, a kiállítást megnyitotta Bodonyi Csaba Ybl- és Széchenyi-díjas építész, és tárlatvezetést tartott Sulyok Miklós művészettörténész, a kiállítás kurátora.

A kiállítás kísérő rendezvényei:

1. *Miskolci Építész Műhely kerekasztal-beszélgetés*,
2023. szeptember 5.

2. *Templomépítészet – Szent Mihály-vonal*,
2023. szeptember 29., 17.00 óra

3. *Templomépítészet – Reformáció*,
2023. október 27., 17.00 óra.

Az előadások a kiállítás helyszínén, előzetes regisztráció után látogathatóak. A kiállítás október 29-ig tekinthető meg.

Buella Mónika [1966]

Táj- és kertépítész (KE1990), településrendezési zöldfelületi és tájrendezési vezető tervező, környezetvédelmi szakmérnök (BME, 1997), gyógynövény-alkalmazási szakmérnök (MATE 2023-). Munkahelyek: Pagony Táj- és Kertépítész Iroda (1990–2006), Tájrajz Tájépítész Iroda (2007-). A *Szabad Gondolat* antropozófiái folyóirat szerkesztőségi tagja, majd felelős szerkesztője (1998–2016), az *Országépítő* folyóirat szerkesztőségi tagja (2018–2020). Tájépítészeti és építészeti ismeretterjesztő és dokumentumfilmek szerkesztője. Oktatás: Waldorf óvónőképzés, természetmegfigyelés és goethei természetismeret, Antropozófia Gyógyepedagógia és Szociálterápia Képzés – természetmegfigyelés és kertgondozás.

Dévényi Sándor Habil. DLA [1948]

Kossuth-díjas építész, akadémikus (MMA). BME (1973), műemlékvédelmi szakmérnöki képzés (1978–80), MÉSZ Mesteriskola (1980–82). Munkahelyek: IPARTERV (1973–75), Baranyaterv (1975–80), Pécsiterv (1980–87), Pécsi Építész Iroda Kisszövetkezet (1988–91), Dévényi és Társa Építész Kft. (1991-). A Kós Károly Egyesülés alapító tagja, 2009-től igazgatója, a PTE habil. egyetemi tanára. A Magyar Művészeti Akadémia alelnöke (2014–2017), az *Országépítő* folyóirat főszerkesztője (2013-). Ybl-díj (1998), Pro Architectura díj (1994), Kossuth-díj (1999), Magyar Művészetért díj (2012), Nemzet Művésze (2017).

Erhardt Gábor [1974]

1998-ban diplomázott a BME Építészmérnöki Karán, majd a Kós Károly Egyesülés vándorépítésze volt. 2002 óta az AXIS Építésziroda Kft. munkatársa. Tervezési munkái (új borászati épületek építése, műemléki épületek felújítása) Tokaj-Hegyaljához kötik. 2012-ben az AXIS tagjaként Kós Károly-díjat kapott. Több építészeti témájú publikációja jelent meg a *Magyar Építőművészet*, a *Borbarát Magazin* és az *Országépítő* folyóiratban. Az *orszagepito.net* szerkesztője. Az MMA Ösztöndíj Program (2018–2021) résztvevője. Pro Architectura díj (2018), Ybl-díj (2021).

Fekete Csaba József PhD [1977]

Építész (BME, 2000), okleveles műemlékvédelmi egye-

temi szakmérnök (2004), a műszaki tudományok doktora (2007), a műemléki érték dokumentálása területén jogosult szakértő (2015), egyetemi adjunktus, vezető kormányfőtanácsos. A magyarországi műemlékvédelem területén kifejtett tevékenységéért részt vett az örkényi, a vajtai, a dégi, a kenderesi kastélyok építéstörténeti kutatásában és építészeti helyreállításában, az eszterházi babszínház és narancsház alakhű felmérésében és elvi rekonstrukciójának elkészítésében. A hazai főúri magánépítész 18–19. századi építészeti jellegzetességeiről, műemlékvédelmi vonatkozásairól szóló publikációk szerzője.

Füzes András [1979]

Építész, BME Építészmérnöki Kar (2004), KKE Vándoriskola (2011). Mesterei: Makovecz Imre, Dévényi Sándor, Salamin Ferenc, Varga Csaba, Zsigmond László, Szűcs Endre, Radványi György, dr. Balogh István. 2019-től Visegrád főépítésze, 2018-tól az MMA köztestületi tagja. OSSKÁR-díj (2020), Pro Architectura díj (2017), Év Homlokzata díj (2021, 2014).

Gaylhoffer-Kovács Gábor [1981]

Művészettörténet-magyar szakos bölcsész (PPKE, 2006). 2005-től 2023-ig a műemlékvédelem intézményeinek tudományos részlegein dolgozott. Jelenleg a Veszprémi Főegyházmezei Gyűjtemény főmuzeológusa. Kutatóként részt vett számos műemlék helyreállításában, restaurálási munkákban. Tagja a Baroque Ceiling Painting in Central Europe nemzetközi kutatócsoportnak, részt vesz a *Barokk freskófestészet Magyarországon* című könyvsorozat szerkesztésében. A PPKE BTK Művészettörténet Tanszékén műemlékvédelmet tanít, több műemlékvédelemhez kapcsolódó kiállítást is rendezett.

Gotowski Robert [1976]

Pro Architectura és Ybl-díjas építész (BME, 2001), a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagja, az Országos Építészeti Tervtanács tagja. Fontosabb munkái: Szent II. János Pál pápa-templom (Páty), Pannonhalmi Kosárlabda Csarnok, Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum Gyűjteményi Raktára, a Fatimai Szűz alsószentiváni zárandokhelye. A Budavári Királyi Palota komplex rekonstrukciójának felelős tervezője.

A Kós Károly Egyesülés örökös tagjai:

† Kálmán István | † Kampis Miklós | † Makovecz Imre

Cégek:

Archevil Kft. | AXIS Építész Iroda Kft. | BEÖTHY & KISS Építésztervező és Geodéta Mérnökiroda Kft. BODONYI Építész Kft. | CompArt Kft. | Csiky és Társa Beruházásszervező Kkt. | DÉVÉNYI ÉS TÁRSA ÉPÍTÉSZ Kft. GOMÉP Kft. | Győri István | Hayde Tibor/NRZST Kft. | KOMÁRY Építő Kft. | KÖR ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ Kft. KÖSZEGHY ÉPÍTÉSZET Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. | KVADRUM Építész Kft. | Litkei Építésziroda Kft. | MAKONA Építész Tervező és Vállalkozó Kft. | Mediterrán Kerámia Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. | MÉRMŰ 87 Építészeti és Geodéziai Kft. | OPEION Kft. | PAGONY Táj- és Kertépítész Kft. | Pallér 2 Kft. | PARALEL Építésziroda Kft. SÁROS és Társa Építésziroda Bt. | TÁJRAJZ Tájépítész Bt. | TRISKELL Épülettervező Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. | UNITEF-83 Műszaki Tervező és Fejlesztő Zrt. | Vándorépítész Tervező és Szolgáltató Kft.

Egyéni tagok:

Balogh Levente | Bodonyi Csaba | Bogos Ernő | Ekler Károly | Eszenyi Ákos | Esztáry Győző | Farkas Miklós Fülöp Tibor | Győri István | Hayde Tibor | Komáromy Tamás | Kuli László | Litkei Tamás György | Márton László Attila Müller Csaba | Papp Vilmos

Örökös tiszteletbeli tagok: † Gerle János | † Dr. Simcha Yom-Tov | † Kund Ferenc | Kund Ferencné | Pap Gábor

Támogatók: Arker Stúdió Kft., Farkas Építésziroda

ORSZÁGÉPÍTŐ

2023
03**Herczeg Ágnes, Dr. Cso** [1959]

Möcsényi-díjas táj- és kertépítész. A Pagony Táj- és Kertépítész Iroda alapító tagja, vezető tervezője. Az Ars Topia Alapítvány elnöke, a Székelyföldi Fürdő- és Közösségépítő Kaláka egyik kezdeményezője és programfelelőse. A SZIE Tájépítészeti és Településtervezési Kar Kertművészeti és Kertépítészeti Intézetének docense. Évekig oktató az erdélyi Sapientia csíkszeredai és marosvásárhelyi karain. Több hazai és nemzetközi szakmai díj birtokosa (Pro Natura, Kós Károly-, Henry Ford-, Torsanlorenzo-, Herman Ottó-díj).

Köllő Miklós PhD [1970]

Építész (1996), urbanista (1998), fotóriporter (2002), műemlékes szakmérnök (2004), PhD (2023), székelyföldi gyakorló építész, publicista, teoretikus. Számos romániai építészeti díja/jelölése mellett magyar vonatkozásban megemlítendő az MMA Építőművészeti díja (2020) és a MÉSZ Ezüst Ácscecuza díja (2021), illetve a Wesselényi-Garay Andorral közös, Székelyföldre vonatkozó építésztkritikája és kutatása. Irodáját 2019-ben Miess van der Rohe-díjra jelölték.

Smohay András [1981]

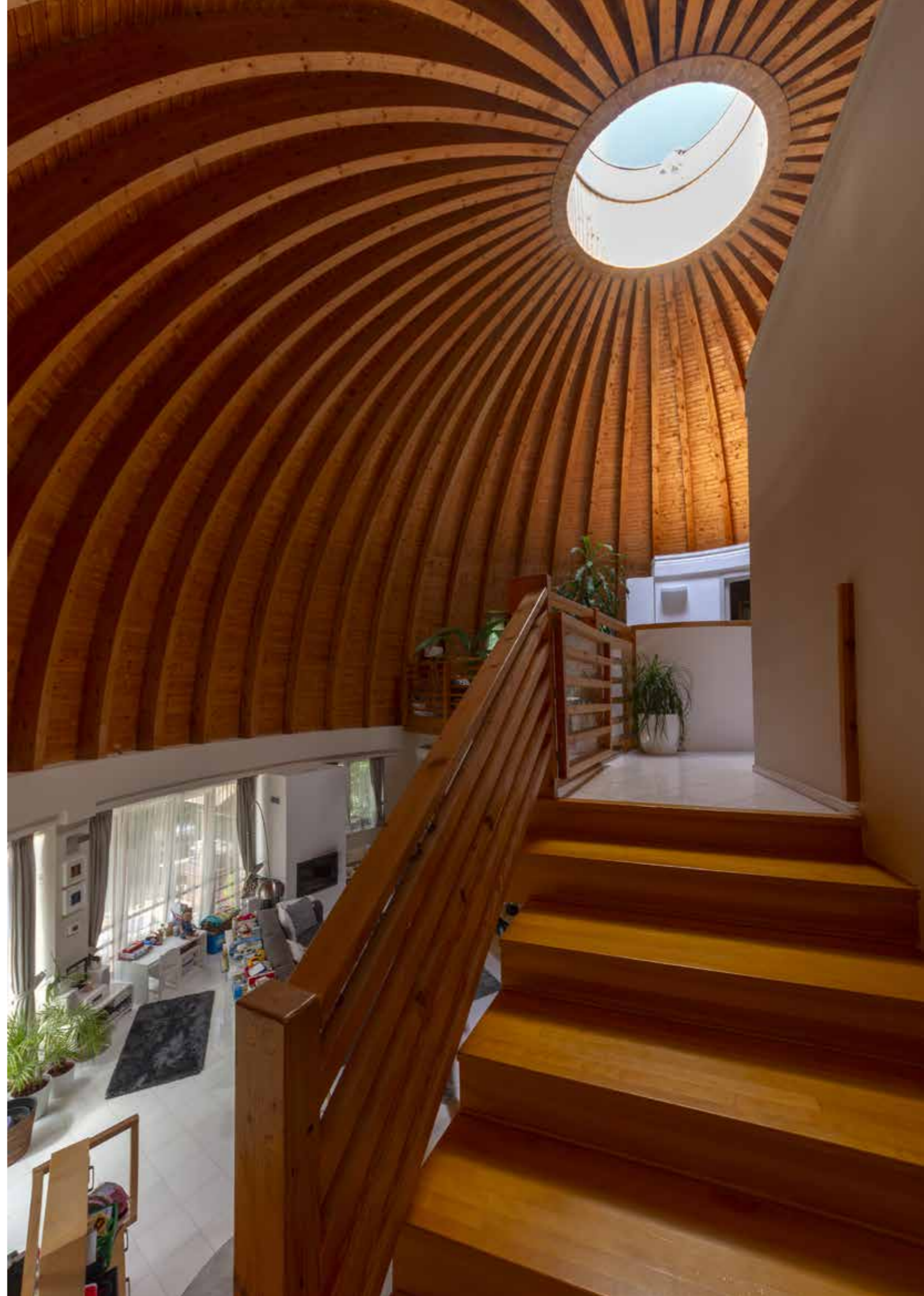
Művészettörténész (ELTE, 2005), hittanár (PPKE, 2016). 2004-től a Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum munkatársa, 2011-től igazgatója. A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat Pasteiner-emlékérmét 2014-ben nyerte el. A 2023-ban ICOMOS-díjjal kitüntetett székesfehérvári Szent István király-székesegyház belső restaurálását szervezte 2016 és 2022 között.

Szilágyi Szabolcs [1987]

Építész, BME (2016), KKE Vándoriskolájának hallgatója (2016-), mesterei: Zsigmond László, Cserey Lőrinc, dr. Szűcs Endre, Tóth Péter DLA, a nagyvásonyi Ács képzőközpont hallgatója (2023).

Tóth Péter DLA [1978]

Építész, BME Építészmérnöki Kar (2003), Grazi Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kar (2003), KKE Vándoriskola (2005–2008). A Mérmű Építészeti Iroda munkatársa, a Hetedhét Építész Stúdió társalapítója. Pro Architectura díj (2011), Europa Nostra díj (2013). Az *Országépítő* folyóirat szerkesztője.

baumit
baumit.com

Baumit
Homlokzati vékonyvakolatok

Baumit
Természetes lakóklima

Life

.MŰHELY.
Ilona Malom

Játszható terek...
kaland, élmény, kihívás...

Ilona-malom Műhely Bt.
H-8294 Kapolcs, Kültelek 1. tel: +36 70 941 1143
muhely@ilonamalom.hu www.ilonamalom.hu

Egyedi és szabványos játszótérek tervezése,
kivitelezése és telepítése tanúsítvánnyal.

Kerámia építőanyagok a Wienerberger csoporttól

Innovatív Porotherm okostéglák, falazóelemek, hanggátló téglák, áthidalók, kerámia födémrendszer, valamint minőségi Tondach kerámia tetőcserepek és rendszer megoldások.

1119 Budapest, Bártfai utca 34. | Infóvonal: 1/464-7030 | www.wienerberger.hu

Wienerberger

BIOKAY TERMÉSZETES, KÖRNYEZETBARÁT ÉPÍTŐANYAGOK

www.valyogvakolat.hu • +36-70-3639868 • p.biro@biobaushop.hu

Szenvedélyünk az egészséges, környezettudatos építés! Ennek szellemében kutatunk és fejlesztünk olyan biológia megoldásokat melyek megfelelnek a mai kor elvárásaink és választ adnak korunk építészeti kihívásaira.

Építőanyagaink ökológiai lábnyoma rendkívül jó, legtöbbjük komposztálható vagy teljes mértékben újrahasznosítható. Fő profilunk a vályog építőanyagok gyártása és természetes hőszigetelések forgalmazása: **vályogvakolatok gyártása, színes vályog nemesvakolatok, modern vályog szárazépítészet.** Több mint egy évtizedes nemzetközi tapasztalattal, épületbiológiai tanácsadással állunk ügyfeleink rendelkezésére!

OLVASSA BE AZ ALÁBBI QR KÓDOT OKOSTELEFONJÁN ÉS ELÉRHETŐVÉ VÁLIK DIGITÁLIS TERMÉKKATALÓGUSUNK! VAGY LÁTOGASSON MEG BENNÜNKET BUDAPESTI VAGY GYŰLAI BEMUTATÓTERMÜNKBEN!

man+architektur
man+architecture
Magazine for Organic Architecture and Eco-Design

Indien India

man+architektur
Architektur wahrnehmen
Perceiving Architecture

Bauhaus im Kontext
Bauhaus in Context

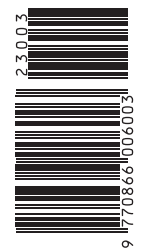
www.mensch-und-architektur.org

CREATON

TETŐBEN OTTHON

KÓS KÁROLY
1883-1977

1250 HUF